

O. NIMIGEAN

Rădăcina
de bucsau

roman

Ediția a II-a, revăzută

POLIROM
2015

No, șezi! Să pornesc televizorul! Ține minte mișcarea! Vezi telecomenzile estea două?! Îți explic io ni amu', nu mai țirziu, ca să nu ți se umfle țita! Prin asta argintie mi-o făcut Eusebiu o legătură între televizoare. Cu asta neagră pornești televizorul. Prinzi numa' localele. Dacă vrei de pe Digi, pornești televizorul de la mine din dormitor și se transmite prin telecomanda argintie, care, de fapt, nu-i o telecomandă. Când închizi, închizi de pe asta neagră.

— Cum, și televizoarele merg amîndouă?

— De bună samă!

— N-am înțeles nimic!

— Nu-i bai, tu să ții minte atîta și să pui telecomenzile la locul lor pe laiță, de unde le-ai luat! No, da' șezi! No, da' pofteste! Luați loc, vă rog, nu vă sfiiți! Bistoș îi gata zama! Da' mai întii să bem, fișior, un deți de jinars de poame, nu te prosti! Ni-l-ai șe mărjele fașel!

Răsfoim albumele din liceu. Cele cu poze de la întîlnirea de zece și douăzeci de ani, la care n-am participat. Pe fete nu le mai recunosc. Au devenit niște tanti. Buga, din suplu și sportiv, a ajuns un grăsan chelios. Buz n-a chelit, dar s-a buhăit. Cică face politică la liberali. Cornelia, Ana, Erji, Marcel, Petre, Draga, Ileana, Feri (zis „Bosmegu”). Numele se succed ca într-un pomelnic. Lili, Augustin, Mircea, Dan, Ilie, Saveta, Teodora, Maria. Artemiu ține la zi situația fiecăruia, unde lucrează, cu cine s-a căsătorit, cîți copii are, de ce boli suferă. Ochii îmi alunecă peste imagini aproape indiferenți. Îmi amintesc mîna mamei încleștată pe scaunul din față, atingîndu-mi mîna, salvarea luînd curbele strîns, corpul mamei lipindu-se de mine, sentimentul de solidaritate și fatum împărtășit de amîndoi fără cuvinte.

— Nu mă prostesc ei pe mine! Eștia te manipulează și-n somn! (M-aș întinde în pat, mă răzbește oboseala, îl vād pe Popul Mare ca prin ceață. Mă ustură gîtul și ochii de la fumul de tutun ce împînzește bucătăria. Fum de „Carpați fără”... credeam că nu se mai fabrică... Artemiu a rămas credincios țigărilor din

liceu. Acum nu m-ar deranja deloc să mă manipuleze „eștia” și pe mine, în somn...) Cum era reclama aia la SAFI, „Dormi liniștit, noi veghem pentru tine“?! Ha-ha-ha! (Nu vreau decît să mă întind și să dorm liniștit!...) Am scăpat de limba de lemn de pe vremea lui Scornicescu, pe care oricum n-o lua nimeni în serios. (Pe dreapta, cu geamul deschis, respirînd aer curat. Oare mama poate dormi în salon? E prea cald? Sau prea frig? Mai tușește? E liniștită? Au apucat-o fricile?) Nici activiștii, acolo era un ritual de obediență, dădeai din gură ca să promovezi ori ca să nu bați la ochi, nu credea nimeni. Ș-amu' cată să-mi spele creierul cu democrația, „monstrul vorbăreț”, cum îi zice Eminescu, despre care nu știu ce papagal afirmă că din punct de vedere politic e nul! (De la fumul ăsta s-a supărat junghiul. Mă apasă între plămîni.) Bine că-i el deștept, să vedem ce mare brînză a face! Îți spun tot eu: are să bată din clantă pînă se capătă cu o bucată de ciolan. (Popul nu pricepe că dorm pe mine?! Ai dreptate, bătrîne, dar m-a ajuns!...) Abureală, băiatule! Nu crede nimeni, te-neacă-n vorbe, în imagini, în false evenimente, trag perdele media în fața realității, îți spală creierul! Îți mai aduci aminte serialul *Caracatița*, cu comisarul Cattani?

— Da, *Caracatița*, cu comisarul Cattani...

— Apărea acolo un mafiot bătrîn, l-au și lichidat încă din primul episod, unul Acciduzzu, îl mai semnează eștia prin *Cațavencu*. Am reținut de la el principiul de bază: întreabă-te mai întîi de toate de unde vin banii! Acolo-i adevărul! Restul e praf în ochi! Tot ce urmează e simulacru! Nu mă duc ei pe mine cu gargare, cu „libertatea de exprimare”, „de asociere”, „de futut în cur”! Rahatus cu macus redivivus. Mie să-mi spună de unde vin banii! Eștia-ți iau maul dacă nu știi să te uiți în spatele lucrurilor! Te zăpăcesc, te prostesc. Da' nu pe mine! Cu mine nu le ține!

(Popule, nu-ți mai turna încă un pahar!)

— M-ai lăsat să mînc și să beu singur! No, nu-i fain, fișior! Nu mă așteptam de la tine! No, nu ți-o venit o țir de jăg de jinars? Îți pun un deț?

— Nu te mai prosti, Popule! Ți-am explicat!

— Nu mi-ai explicat nimic! Livioaş, m-ai dezamăjit!
Te-o stricat ăia pe-acolo! Prosit!

— Bucureşti, hai să trăieşti!

Popul dă pe gît jumătate de pahar și clatină admirativ din cap.

— Poamă curată, mă băiatule! Nici nu știi ce pierzi! Sau știi? Despre miticii de București îți spun io altădată! Dă-i în pcizda mine-sa! Auzi, îmi cer ei mie – ei..., adică *mie!* – „să demitizăm”! De acord, pulanilor, demitizăm tot ce vrea mușchii voștri, demitizăm la sînge, moșiule, da’ n-ar fi mai sănătos ca mai întii și la-nceput să demiticizăm?! Întii demiticizăm și p-ormă demitizăm, Gogule! Demitizăm la greu, futu-tă-n nară dă dăștept! Livioaş, zi și tu ceva!

— De-ti-mi... De-mi-zi-ci... De-mi-ticizăm, Popule!

— Libertate de pâlăvrăgeală!... Asta-i de la poliție. O diversiune de-a lor! (Acum o ia de la capăt... Pic.) Cum te-apropii de ce nu le convine, cum ți-au închis gura! Politica pumnului în gură. Au adaptat la democrație învățătura tătucului Stalin! Într-un fel sau în altul. Ești cooperant, nu faci probleme, cum zic securiștii, primești și tu un zgîrci. Faci pe nebunul, te-au împins pe linie moartă, n-ai decît să strigi pînă-ți vine acru-n pulă. Unde-i Valerian Stan, paregzamplu, care s-a apucat pe bune de controale la guvern? Ori tipii de la CNSAS, Catalan și Stănescu, parcă? Unde-i Dan Petrescu? De Goma nici nu mai pomenesc, e bătaie de joc națională! De Goma se tem ca de Sfîntu’ Ilie, să nu-i trăsnească! Cît nu-i atingi la situație, îi doare-n cur de principii! Îi doare-n cur, dar le țin toată ziua-n gură! Că oricum nu-i ia nimeni la bani mărunți, în sensul propriu. (Mîine la prima oră o să fiu la spital. Adevărul este că m-a înduioșat cu frica ei de puncție. În mintea ei, acul de siringă seamănă cu o suliță pe care cineva nemilos i-o înfige între coaste. Așteaptă puncția ca pe o execuție...) Băi, mi se face silă! Să nu-mi vorbești mie de intelectualitate (Nici nu mă gîndesc!...), de scriitorime, de societatea civilă, de GDS, de Părvulescu, de Alistar, de Ioniță sau mai știu eu de care! Activism alimentar! Jertfă patriotică! (Sorry, Popule, nu mă interesează

acum Pârvulescu și Alistar... Reluăm altădată... Junghiul...) Mai iese cîte ceva la iveală abia cînd își scot tartorii ai mari ochii între ei, înainte de alegeri. Și se-ngroapă după... Cum a rămas cu fraudă electorală din 2004 denunțată de Băsescu înainte de a cîștiga președinția, cînd era pe muchie? Cum rămîne cu „Ne-nțilnim la țepe!“? Poate la țepele lor de țepari! Livioaș, dragule, dacă vrei să-nțelegi ceva din Românăria – ajungem, pe treabă bună, și la alții! –, uită-te după centrele de interes și vezi cum se leagă ele cu centrele de putere propriu-zisă! Cată banii! Să sparie gîndul, peste tot dai de metastazele Securității și Partidului! Cancer, băiatule! Ne-au dovedit! Ne-au băgat pula-ntr-o buci, ne-au pus pizda pe nas, ne dau muie fără pauză de la revoluție!... Nici nu era greu! Atunci, cu Punctul opt de la Timișoara, s-a pierdut partida... Am fost în stradă, am cîntat. Mai ții minte?

Artemlu răcnește fără voce, cu un patetism dezamorsat de autoironie și chercheleală:

— Noi susținem punctul opt de la Timișoara!

Luat de avînt, continuă:

— „Mai bine haimana, decît activist,/ Mai bine mort, decît comunist!“ Ha-ha-ha! „Mai bine comunist decît mort!“, cre' c-așa o gîndit ăia ai lui Iliescu! Ca rumănu': „Mai bine să plîngă mă-ta decît mama!“. Proști am fost, mă Liviu! Secuii de la Odorhei au înțeles din prima cum stă treaba, întîi au descăpăținat, la cald, tot ce-au prins, milițieni, securiști, români, unguri, și pe urmă, teșec, chirecsepenminderend-benostopițulaiot, stem de vorbe, ziceți la voi! Atunci, la revoluție, pînă nu se dezmeticeau, trebuia să-i belim, Cristoiu mamiilor lor, cu Iliescu-n frunte! Ne-au îmbrobodit cu „Fără violență!“, pînă și-au văzut sacii-n căruță! Da' ei l-au lichidat pe Cească fără să clipească! Așa se face, frate, la revoluție! Cu violență, futu-i mama mă-sii, ca la deratizare! Dacă nu-i stîrpești sămînta, șobolanul te mușcă de coale! Și pe urmă îți cere să-i numeri ouăle. Da' cu cine să faci revoluție în Românăria? Aici și dacă-ncepeam cu Robespierre, incoruptibilul, cu George Washington, cu Bolivar ori Marti, zi pe cine vrei, Troțki, Lenin,

revoluționari adevărați, nu lăbări... cu Garibaldi, poftim!... în două săptămîni își trăgeau buticuri, peste o lună minăreau privatizarea, peste un an păpau comisioane grele, azi aveau cefele cît burtoiu' meu!... Băi, dacă nu mureau copiii ăia, nici nu mi-ar părea rău, căca-m-aș, ăștia sîntem, asta merităm, bonjur și hai siktir, popor, na, sugede de-aicea! Da' au murit, săracii, de pomană!... Ne-am bătut joc de ei!... Am rămas tot cu cururile estea cu ochi!... Am să-ți spun o chestie, știi cînd am înțeles io că nu mai există nici o speranță? Nu la alegeri, nu la mineriade, n-are să-ți vin-a crede... Cînd a acceptat Dan Grigore pianul de la George Păunescu. Atunci mi-a fost clar că s-a terminat...

Artemiu s-a posomorît, se uită-n pahar. Mă pregătesc să ne urăm „Noapte bună!” și să mă-ntind, în sfîrșit.

— Și-acum, fratele meu, să ne ocupăm o țîrucă și de situația internațională!

(Nu, Popule! Astăzi nu, dacă mă iubești!)

Artemiu se înviorează și se repede:

— Nu dezvolt (Ce bine!), îmi permit, distins domnuc, să adresez una serie de întrebări. Ca să nu ne creadă ei proști cu spume! Unu: care sînt cîmpurile mondiale după căderea URSS și a Cortinei de Fier? Unu și jumătate: sînt capabile SUA să administreze discret un cîmp socio-politico-economic mon-di-a-lizat? Doi: constituie încercarea de Uniune Europeană o contrapondere și un răspuns, atît intențional, dară de bună samă și practic, la creșterea influenței americane?

(Care americane, Populane!?) Îl privesc pe Artemiu printre pleoapele grele. Dacă mă mișc, junghiul se înșurubează între plămîni. Artemiu s-a ridicat în picioare și, pe măsură ce numără, se înclină într-o parte și-n cealaltă, smucind paharul plin pe jumătate ca și cum ar închina.

— Doi și-un sfert, ca să zic așa: bunăvoința cooperațiunii conține datele reușitei rețiproc au *rețiporc* avantajoase, fiind mai degrabă subîntinsă de o luptă crîncenă – pe care noi încă n-o vedem – pentru acapararea unor piețe de către ăi mai primi între egali?